

Bewoners als constante factor

Het
volledige
jaarverslag
van
2009

LSA

Landelijk Samenwerkingsverband Aandachtswijken

Inhoud

Voorwoord	3
1 Bijeenkomsten	5
1-1 Regionale praktijkdagen	5
1-2 Landelijke Bewonersdag	7
1-3 Landelijke Praktijkdagen	8
1-4 Internationale Conferentie	9
2 Projecten	11
2-1 Kan wél!	11
2-2 Klimmen op eigen Kracht (Koek)	13
2-3 Bewonersdeskundigen	14
2-4 Tweede Kamerleden adopteren een wijk	15
2-5 Kwaliteitskaart Bewonersparticipatie	16
2-6 Haal eens een coach in huis!	17
2-7 Vouchers voor bewoners	18
3 Communicatie	21
3-1 LSA Bewonersberichten	21
3-2 Internet	22
3-3 LSA Nieuwsflits	22
3-4 Publicaties	23
4 Organisatie	25
4-1 Bewonersplatform	25
4-2 Bestuur	27
4-3 Personeel	27
4-4 Werkzaamheden LSA-secretariaat	29
4-5 Financiële verantwoording	29
Bijlagen	31
Ledenlijst Bewonersplatform	31
Overzicht Kamerleden en adoptiewijken	34
Bijdragen aan bijeenkomsten en producten van derden	35

Volhouden en vernieuwen

2009 was voor de vereniging LSA een jaar van terugzien en vooruitkijken. In 2005 kreeg het LSA als onafhankelijke organisatie van bewoners een subsidie voor vijf jaar van het ministerie van BZK en subsidie van de 27 GSB-gemeenten. Eind 2009 waren die vijf jaar voorbij. In die jaren is door het LSA hard gewerkt om bewonersparticipatie in aandachtswijken van de grote steden te stimuleren en te verbeteren. Alle pogingen van de lokale en landelijke overheid om iets te doen aan de maatschappelijke problemen in deze wijken zijn tot mislukken gedoemd als de mensen om wie het gaat deze pogingen niet herkennen en omarmen als een kans om vooruit te komen. Dat besef is intussen bij iedereen die hierbij betrokken is terdege aanwezig. Toch is bewonersparticipatie nog niet altijd vanzelfsprekend.

Bewoners hebben veel verschillende rollen. Van meedenker tot uitvoerder tot initiatiefnemer. In de rapportage 'Steeds weer die bewoners' die we halverwege dit jaar publiceerden, hebben we niet alleen verslag gedaan van wat we de afgelopen jaren hebben gedaan, maar ook onze visie neergelegd over de manier waarop bewoners, in die steeds verschillende rollen, kunnen samenwerken met professionals en bestuurders.

Het is het LSA in die vijf jaar als zelfstandige organisatie voor de wind gegaan. Er zijn nieuwe projecten van start gegaan zoals Kan wél! en recentelijk Klimmen op eigen Kracht. Projecten met een eigen dynamiek die vooral de 'doeners' aanspreken. Met de metingen naar de inspanningen van de gemeenten om bewoners te betrekken, de Kwaliteitskaart Bewonersparticipatie, en met het project Vouchers voor Bewoners hebben vooral de bewonersorganisaties hun voordeel kunnen doen. In de afgelopen vijf jaar is het aantal bij het LSA aangesloten bewonersorganisaties steeds verder toegenomen. Ook de kring van uitvoerend professionals die via nieuwsbrieven en bijeenkomsten betrokken zijn, is behoorlijk gegroeid.

Dat het LSA heeft kunnen groeien is natuurlijk mede te danken aan de inzet van het laatste kabinet op de wijkaanpak onder leiding van de ministers Vogelaar en Van der Laan. Dat beiden nu (begin 2010) alweer buiten beeld zijn, doet daar niets aan af. Het LSA gaat door op de ingeslagen weg, waarbij we steeds weer inspelen op de vragen en wensen van bewoners van aandachtswijken en hun organisaties.

In het najaar hebben we het ministerie van WWI en de G27 gevraagd om het LSA opnieuw voor een aantal jaren te steunen op basis van de resultaten van het LSA. We zijn blij dat mede dankzij steun uit de Tweede Kamer de rijksbijdrage voor het LSA voor de komende vier jaar is vastgelegd. Ook de G27 hebben in elk geval de bijdrage voor 2010 gecontinueerd met de mededeling dat een nieuw bestuur na de lokale verkiezingen van 2010 een besluit zal moeten nemen over verdere voortzetting. Dat is in deze tijden van crisis en dus bezuinigingen een grote stimulans waar we voorlopig mee vooruit kunnen!

André van Vught

Voorzitter LSA

Opdracht voor workshops

- Zijn de successen ook elders te boeken?
- Welk ongebruikelijk gedrag is nodig?
- Helpen oliemannetjes?
- Procesregels zoals: je mag niet nee zeggen tegen de ander
- Kom met vijf voorstellen

Bijeenkomsten

Een van de belangrijkste doelen van het Landelijk Samenwerkingsverband Aandachtswijken (LSA) is het bevorderen van de uitwisseling van kennis en ervaring tussen bewoners en tussen bewoners en professionals. Actieve bewoners hebben een schat aan kennis en ervaring, bijvoorbeeld op het gebied van wijkgericht werken. Bewoners wordt bij de 40 wijkenaanpak uitdrukkelijk gevraagd te participeren in zowel beleidsontwikkeling als uitvoering in verschillende rollen. Het is ook daarom van groot belang dat zij hun kennis met elkaar uitwisselen. En omdat het stedelijk vernieuwingsbeleid en het achterstandsbeleid aan veranderingen onderhevig zijn, is het belangrijk om de kennis van bewoners hierover up-to-date te houden.

Het grote conferentieaanbod dat er is op het gebied van stedelijke vernieuwing en achterstandsbeleid richt zich bijna volledig op professionals en niet op vrijwilligers. Het LSA is de enige landelijk organisatie die (studie)bijeenkomsten organiseert die toegespitst zijn op de rol van bewoners in de wijkaanpak.

Onze doelgroep is de actieve en geïnteresseerde wijkbewoner. Extra aandacht besteden we aan het betrekken van bewoners die lid zijn van een bewonersorganisatie die participeert in de ontwikkeling en uitvoering van wijkgericht achterstandsbeleid.

Het LSA heeft vele jaren ervaring met het organiseren van bijeenkomsten voor deze doelgroep. Het doel van deze bijeenkomsten is niet altijd hetzelfde. Er zijn informatieve bijeenkomsten gericht op het uitwisselen van kennis en ervaring. Daarnaast zijn er discussiebijeenkomsten gericht op een specifiek onderwerp en meer trainingsgerichte bijeenkomsten waarbij het gaat om het aanleren van vaardigheden of het zicht krijgen op het eigen functioneren als organisatie.

1-1 Regionale Praktijkdagen

Onder de titel Buurten in de Regio organiseert het LSA regionale praktijkdagen. Deze kleinschalige en laagdrempelige dagen worden in de wijken georganiseerd rondom actuele thema's. Deze dagen komen tot stand in samenwerking met de bewonersgroep van de betreffende wijk. Op de regionale praktijkdagen kunnen bewoners een kijkje nemen in de keuken van een collega bewonersgroep. De uitwisseling van ervaringen, successen en problemen staat centraal.

31 oktober 2009: Leiden Noord - Leiden (regio Zuidwest)

Geen wijkontwikkeling zonder bewonersparticipatie

3 oktober 2009: Holtenbroek - Zwolle (regio Noordoost):

Bewoners als spin in het web

20 juni 2009: Malberg - Maastricht (regio Zuid):

Manjefek Malberg

9 mei 2009: Kruiskamp - Amersfoort (regio Noordwest):

Aan tafel voor veiligheid

13 maart 2009: Hambaken - Den Bosch (regio Zuid):

Investeren in een jaren 70 wijk, nu of nooit!

14 februari 2009: Pendrecht - Rotterdam (regio Zuidwest):

De rollen omgedraaid

Resultaten

Kennisuitwisseling tussen bewoners, kennisuitwisseling tussen bewoners en professionals, positieve (media)aandacht voor de betreffende wijk en nieuwe contacten tussen bewoners en bewonersverenigingen.

De opkomst van de regiodagen was goed, gemiddeld waren er 50 bezoekers (waarvan 30 de ondergrens was en 80 de bovengrens). Op de zes bijeenkomsten waren in totaal 300 bezoekers, waarvan circa 250 unieke bezoekers en circa 50 bezoekers die meerdere bijeenkomsten hebben bezocht. Opvallend veel animo voor de praktijkdagen was er in de regio Zuid. We hebben op een van onze bijeenkomsten daar een aanmeldingsstop in moeten voeren. Vanwege de grote belangstelling hebben we meerdere bijeenkomsten georganiseerd in deze regio. De deelnemers aan de regiodagen waren bewoners uit aandachtswijken uit de gehele G31. Zo'n 10 procent van de bezoekers waren professionals uit de wijken. Er was dit jaar ook veel interesse vanuit het gemeentelijke bestuur. Bij het merendeel van de bijeenkomsten was er een wethouder van de desbetreffende gemeente aanwezig. Ook de plaatselijke pers was vaak geïnteresseerd. Over de bijeenkomsten zijn veel artikelen verschenen in de regionale media.

Op de bijeenkomsten zijn onderwerpen aan bod gekomen als herstructurering, veiligheid, jaren '70-wijken, ABCD-aanpak en bewonersparticipatie.

Van alle regionale dagen zijn verslagen gemaakt. Deze verslagen worden toegezonden aan de deelnemers, en zijn te vinden op onze website www.lsabewoners.nl. De verslagen worden zeer frequent gedownload en daarmee bereiken de bevindingen van deze bijeenkomsten ook veel geïnteresseerden die niet op de bijeenkomsten aanwezig waren.

Het LSA had het voornemen om acht regionale praktijkdagen te houden. Er zijn echter zes dagen gehouden. Eén regionale praktijkdag in Venlo is vanwege lokale omstandigheden verzet naar het voorjaar van 2010. In de regio Noordoost hebben we geen bewonersgroep bereid kunnen vinden om een tweede regiodag te organiseren, de bewonersgroepen hadden een te drukke eigen agenda.

1-2 Landelijke Bewonersdag

Ieder jaar organiseert het LSA de Landelijke Bewonersdag. Dit is de grootste jaarlijkse conferentie voor bewoners. We organiseerden deze conferentie dit jaar in samenwerking met het ministerie van VROM/WWI, Aedes vereniging van woningcorporaties, de Nederlandse Woonbond, Pact op Zuid en vele Rotterdamse Bewonersverenigingen. De Landelijke Bewonersdagen zijn grootschaliger van opzet dan de andere bijeenkomsten die het LSA organiseert. Tijdens de Bewonersdag komen bewoners en professionals uit het hele land samen en wordt er vanuit bewonersoogpunt gekeken hoe het ervoor staat met de wijkenaanpak.

21 november 2009 Rotterdam *Iedereen doet mee!*

Resultaten

Kennisuitwisseling, informatieverstopping, positieve (media)aandacht voor het wijkbeleid in het algemeen en bewonersparticipatie in het bijzonder, positieve aandacht voor de aandachtswijken in de gemeente Rotterdam en voor de actieve bewoners daar, nieuwe contacten tussen bewoners en bewonersverenigingen.

De dag kende een hoge opkomst, er waren ruim 800 deelnemers. De bezoekers waren allen betrokken bij de aandachtswijken: bewoners, professionals en politici. Uit de opkomst, de discussies en het enthousiasme van mensen werd duidelijk dat de wijkaanpak leeft bij bewoners.

De dag had een andere opzet dan de voorgaande jaren. Er was een plenair programma en er waren vele 'excursies' naar bewonersprojecten in Rotterdam Zuid. Deze excursies werden georganiseerd door bewoners uit Rotterdam. Mede dankzij hun inzet en voorbereiding was het een zeer geslaagde dag.

Bijzonder was dat er dit keer gekozen was voor een multimediale manier van uitnodigen. De uitnodiging in print werd ondersteund door een aparte website (www.landelijkebewonersdag.nl) waarop vele video's te zien waren. Ook was er op YouTube een speciaal Bewonersdag-kanaal geopend. Ook hier konden geïnteresseerden filmpjes zien van de excursies die op de Landelijke Bewonersdag gehouden zouden worden. Hierdoor konden deelnemers op de dag zelf gericht kennis en contacten verwerven.

Alle partners hebben over de dag gepubliceerd. Er is door regionale en landelijke pers over de dag geschreven, veelal met een link naar de website www.landelijkebewonersdag.nl. De organisatoren hebben een evaluatieformulier ingevuld. Aan de hand van deze formulieren vindt er in 2010 een mondeling evaluatiegesprek plaats.

1-3 Landelijke Praktijkdagen

In 2009 organiseerde het LSA twee Landelijke Praktijkdagen. Dit zijn bijeenkomsten die gericht zijn op de uitwisseling van kennis en ervaring rond een bepaald thema dat in meerdere wijken speelt. Voor 2009 was dat één praktijkdag over samenwerking in de wijkaanpak en één praktijkdag over bewonersinitiatieven.

De eerste praktijkdag was een werkconferentie over de samenwerking tussen de drie belangrijkste lokale partijen in de wijkaanpak; de gemeente, de corporaties en de bewoners. Deze dag werd samen met het ministerie van VROM/WWI voorbereid. Tijdens deze bijeenkomst wilden bewoners, wethouders en corporatiedirecteuren uit de 40 aandachtswijken helder in kaart krijgen op welke manieren samenwerken tussen totaal verschillende partijen tot de beste resultaten in de wijkaanpak kan leiden.

De tweede praktijkdag richtte zich op de bewonersinitiatieven die in 2009 in de G31 tot stand zijn gekomen dankzij de landelijke meerjaren impuls voor bewonersinitiatieven. Op deze praktijkdag stonden de bewonersbudgetten en het vouchersysteem centraal. Er was veel aandacht voor het onderzoek naar de werking van het vouchersysteem door de Universiteit van Amsterdam onder leiding van prof.dr. E. Tonkens.

10 juni 2009

Utrecht

Samen sterk in de wijk

11 december 2009

Eindhoven

Het is uw wijk dus u mag het zeggen

Resultaten 10 juni

Het doorgeven van positieve voorbeelden van geslaagde manieren van samenwerken tussen verschillende partijen, meer duidelijkheid over en begrip voor de verschillende werkwijzen en ideeën van de verschillende partijen en een veertiental concrete voorwaarden en adviezen die bewonersparticipatie binnen de wijkaanpak kunnen versterken.

Er waren ruim 100 genodigden aanwezig, met name bewoners, wethouders en corporatiedirecteuren. Tijdens de werkgroepen werd druk gediscussieerd tussen de verschillende partijen. Tijdens deze discussies werd het duidelijk dat de wil om succesvol samen te werken zeker aanwezig is. Opvallend is de consensus die in de plenaire discussies na afloop van de werkgroepen bestaat over de stappen die genomen moeten worden om te komen tot deze succesvolle samenwerking.

Na afloop van de dag maakten het ministerie en het LSA samen een uitgebreid verslag met foto's dat onder meer naar de Tweede Kamer verstuurd werd.

Het LSA en het ministerie VROM/WWI hebben onderling contact gehad over een eventuele evaluatie, maar door de drukke agenda van de organiserende partijen heeft deze evaluatie (nog) niet plaatsgevonden. Wel heeft het LSA uitvoerig met zijn leden gesproken over de dag. De reacties van de LSA-platformleden op de dag zijn voorzichtig positief. Een uitvoeringsorganisatie die vanuit de wijk werkt en waar bewoners een duidelijke positie in hebben is nog steeds de beste garantie voor succes. Tot nu toe is dat nog maar door enkele gemeenten opgepakt.

Resultaten 11 december

Kennisuitwisseling tussen bewoners onderling, professionals onderling en tussen bewoners en professional over de werking van bewonersbudgetten in verschillende wijken, ervaringsuitwisseling over de uitvoering van het vouchersysteem, doorgeven van onderzoekresultaten van het onderzoek van prof.dr. E. Tonkens.

Zo'n 80 deelnemers bezochten deze Landelijke Praktijkdag. Alle deelnemers waren op enigerwijze betrokken bij de bewonersbudgetten.

Bewoners gaven korte presentaties van de initiatieven die zij hadden opgezet en daaruit werd hun aanstekelijk enthousiasme over het vouchersysteem duidelijk. Prof.dr. E. Tonkens vertelde uitgebreid over de bevindingen van haar onderzoek. Via vier workshops werden praktische handreikingen gegeven hoe men het vouchersysteem goed kan laten functioneren in de wijk.

Na afloop van de praktijkdag is er aan de uitkomsten van de dag aandacht besteed in ons kwartaalblad *LSA Bewoners Berichten*.

De beoogde resultaten voor 2009 waren dat er twee landelijke praktijkdagen zouden hebben plaatsgevonden. De verslagen van de dagen gepubliceerd zouden zijn en de beoordelingsgegevens van de deelnemers bekend zouden zijn. De dagen zijn gehouden en de bevindingen zijn gepubliceerd. Binnen het LSA en de platformleden zijn de dagen uitgebreid geëvalueerd, maar er zijn geen beoordelingsgegevens van alle deelnemers gevraagd.

1-4 Internationale conferentie

De problemen in de grote steden spelen ook in de landen om ons heen, en ook daar zit men niet stil. Uit internationale contacten die het LSA al vele jaren onderhoudt met Engeland (CanDo) en de Verenigde Staten (ABCD) bleek steeds opnieuw dat de rol van bewoners in die landen groter is dan in Nederland. Deels uit nood geboren omdat de overheid zich minder intensief met deze problematiek bemoeit, deels ook omdat empowerment en zeggenschap voor bewoners bijvoorbeeld in Engeland veel meer centraal staan dan hier. Om de discussie hierover in Nederland te stimuleren heeft het LSA daarom samen met Engelse en Ierse organisaties in juni een internationale conferentie georganiseerd in Liverpool. De input vanuit Amerika kwam van John McKnight, de grondlegger van ABCD in Amerika. Omdat deze activiteit niet was begroot, zijn de kosten bekostigd uit de deelnemersbijdragen en een sponsorbijdrage van Aedes voor de vertaling.

1-3 juni 2009 Liverpool ***Communities in control***

Resultaten

Internationale kennisuitwisseling tussen bewoners en professionals, het opdoen van internationale contacten, het verkrijgen van nieuwe inzichten op het gebied van bewo-

nersparticipatie, nieuwe energie en inspiratie voor bewoners, geformuleerde basisvoorwaarden voor een betere wijkaanpak, en het zetten van de eerste stappen op weg naar een internationale samenwerking.

Ruim 150 mensen bezochten de internationale conferentie, ongeveer 120 bewoners en 30 professionals. 60 deelnemers kwamen uit Nederland.

Door middel van workshops, presentaties en excursies werd duidelijk hoe er in de verschillende landen wordt gedacht over en gewerkt aan bewonersparticipatie. Er was veel ruimte voor vragen en discussie. Bewoners en professionals kregen nieuwe inzichten, dachten op een nieuwe manier na over bestaande vraagstukken. De manier waarop er in de verschillende landen op dit gebied gewerkt wordt, verschilt erg veel. De voorwaarden die bewoners zien om tot een 'community in control' te komen blijken vele overeenkomsten te hebben. De manier waarop hiernaar wordt gestreefd, is erg verschillend. Daar werd dan ook veel over gesproken en van elkaar geleerd.

Met name de Engelse aanpak waarbij wijkontwikkeling echt door bewoners wordt aangestuurd sprak tot de verbeelding bij de Nederlandse deelnemers. Dit was voor het LSA aanleiding te onderzoeken of er met dit model op de een of andere manier in Nederland zou kunnen worden geëxperimenteerd. Dit is in het activiteitenplan 2010 opgenomen als projectvoorbereidingsplan.

Na afloop van de conferentie is er nationaal en internationaal aandacht besteed aan de conferentie in bladen, magazines en nieuwsbrieven. In het kwartaalblad van het LSA verscheen een uitgebreid artikel. Ook is er een intensiever contact ontstaan tussen de internationale organisaties.

2 Projecten

Het LSA voert verschillende projecten uit. De projecten zijn verschillend van aard. Het uiteindelijke doel is altijd om bewoners te helpen hun wijk leuker en leefbaarder te maken.

2-1 Kan wél!

Kan wél! is een project dat zich richt op de activering van bewoners in hun wijk. De methode is gebaseerd op Asset Based Community Development, een uit Amerika stammende strategie voor wijkontwikkeling op eigen kracht. Het project Kan wél! daagt bewoners uit met ideeën te komen om hun wijk leuker en leefbaarder te maken. Het LSA heeft het initiatief voor het project Kan wél! genomen in navolging van het succesvolle Engelse project Can Do. Het idee is simpel; met gerichte campagnes sporen buurtcoaches van Kan wél! bewoners met ideeën op. Samen met deze buurtcoach gaan ze hun eigen idee vormgeven en uitvoeren. Eventueel benodigd geld hiervoor komt van de plaatselijke woningcorporatie(s) en/of gemeenten.

Het doel van Kan wél! is om positieve activiteiten te initiëren die de leefbaarheid van de wijk verbeteren.

Kan wél!: maatwerk

In 2008 doneerde het Fonds Werken aan Wonen van Aedes 140.000 euro om te investeren in de verbetering van het product Kan wél! Het LSA besloot dat jaar, in overleg met samenwerkingspartner Aedes, Kan wél! 'op maat' aan te bieden, dus afgestemd op de lokale situatie en met elke gewenste looptijd.

In 2009 is deze werkmethode verder ontwikkeld. In overleg met de projectmanager van Kan wél! bepaalt de opdrachtgever welk Kan wél!-traject hij wil, welke looptijd, hoeveel uur coaching per week, of hij een combinatie van het reguliere Kan wél! met Kan wél! Jong wil inzetten en in welke verhouding.

Deze flexibele manier van werken blijkt goed te werken. In 2009 hebben de meeste opdrachtgevers gekozen voor een uniek traject op maat. De opdrachtgevers zijn hier zonder uitzondering positief over.

Verdere stappen die in 2009 zijn genomen om Kan wél! door te ontwikkelen zijn: het ontwikkelen van een handboek voor buurtcoaches en het geven van trainingen. Het handboek bevat zeer nuttige informatie voor bestaande en nieuwe buurtcoaches, en wordt ook gebruikt in de Training Kan wél! die sinds 2009 gegeven wordt. In 2008 ontwikkelde Kan wél! deze training. In 2009 is de training uitgevoerd. De training richt zich op buurtgericht werken, waarbij de aansluiting wordt gevonden bij de belevingswereld van de bewoners.

Internet

De sites van het project, www.kanwel.nl en www.kanweljongeren.nl, worden goed bezocht. Er waren 27.586 bezoeken in 2009, met een gemiddelde van 75 bezoeken per dag.

De vele functies voor de bezoekers van deze sites, worden met name door jongeren goed benut. Alle mensen die aan een Kan wél!-project meedoen, hebben samen met de buurt-coach een eigen plek binnen de site waar ze over hun project kunnen bloggen en waar ze foto's neer kunnen zetten. Zo ontstaan er mini-online-communities rond projecten en is het voor buurtbewoners ook makkelijker om de projecten te volgen. De sites worden bijgehouden door een webmaster.

Resultaten

Empowerment van bewoners, verbetering van de sociale structuren in de projectgebieden, het vergroten van het sociaal kapitaal van wijkbewoners, leuke en nuttige projecten in de wijken, kortere lijnen tussen betrokken woningcorporaties en bewoners, meer contact tussen jongeren en ouderen in de betreffende wijken, meer contact tussen oude en nieuwe Nederlanders in de wijken, positievere imago bij bewoners van betrokken woningcorporaties en betrokken gemeenten, het doorgeven van de methode om buurtgericht te werken.

De steden waarin Kan wél! in 2009 actief is geweest, zijn: Alkmaar, Gouda, Haarlem, Spijkenisse, Maastricht, Heerlen, Arnhem, Amsterdam, Delft, Almere en Arnhem

In 2009 zijn er in 15 projectgebieden 140 bewonersinitiatieven van start gegaan. Binnen deze projectgebieden zijn er 11 reguliere Kan wél!-projecten en 4 Kan wél!-Jong-projecten. Er lopen 8 projecten door in 2010.

Het beoogde resultaat voor 2009 was: 22 lopende projecten waarbinnen minimaal 5 jong. Dit is niet volledig gehaald. Eind 2009 waren er 18 lopende projecten, waarvan 4 jong. Reden hiervoor is dat minder projecten dan verwacht in 2009 verlengd zijn. De belangrijkste oorzaak daarvan is de economische crisis. Opdrachtgevers zien hun economische situatie somberder in, en geven aan dat hun financiële positie is verslechterd.

2-2 Klimmen op eigen Kracht (KoeK)

Er zijn tal van instellingen en organisaties die zich richten op de groep met problemen 'achter de voordeur'. De problematiek die men aantreft is niet altijd van dien aard dat intensieve hulpverlening door professionals noodzakelijk is. Voor de groep die te maken heeft met alledaagse problemen is er het project Klimmen op eigen Kracht (KoeK) ontwikkeld. KoeK is een methode die zich richt op de groep mensen die met enige ondersteuning in staat is zelf de regie over hun leven weer op te pakken.

In Deventer is deze op empowerment gerichte aanpak - bekend als Project Alledaagse Kansen (PAK) - ontwikkeld. In opdracht van woningcorporatie Rentree ontwikkelden Joop

Hofman en Ap van Straaten een aanpak om wijkbewoners te verleiden tot het pakken van alledaagse kansen. De lokale welzijnsinstelling Raster voert het project met succes uit. Het LSA heeft deze PAK-methodiek doorontwikkeld tot KoeK.

KoeK werkt in vijf stappen toe naar het verwerven van competenties die door de betrokkene zelf zijn benoemd en op eigen kracht, met een coach uit eigen kring, bereikt worden. Het experiment wordt aangeboden aan woningcorporaties en gemeenten tegen kostprijs. Het project wordt begeleid en ondersteund door de projectmanager van Kan wél!.

Resultaten

Empowerment van bewoners waarbij mensen stap voor stap uit een negatieve spiraal komen, positiever imago bij bewoners van betrokken woningcorporaties en betrokken gemeenten, en het vergroten van het sociaal kapitaal van wijkbewoners.

Het LSA heeft de PAK-methodiek met succes doorontwikkeld tot een eigen project: Klimmen Op Eigen Kracht. Het project zit nog in de experimentele fase, maar de eerste resultaten zijn positief. De deelnemers hebben tijdens evaluatierondes aangegeven dat het KoeK-traject hen enorm heeft geholpen hun leven op orde te krijgen, doelen te stellen in het leven en die ook na te streven.

Er is promotiemateriaal gemaakt en verspreid. Er zijn 4 trajecten KoeK opgestart, 1 in Emmen en 3 in Assen. Een vijfde start begin 2010 in Enschede. Het beoogde resultaat voor 2009 was dat er 3 experimenten van start gegaan zouden zijn, dat is ruimschoots gehaald.

2-3 Bewonersdeskundigen

In 2009 is het LSA gestart met het opbouwen van een netwerk van ervaren bewoners. We willen hen inzetten bij adviesvragen. Bijvoorbeeld bij vragen over de manier waarop bewonersorganisaties kunnen opereren bij voorgenomen herstructurering of sloop van (een gedeelte) van hun wijk of hoe de relatie met de achterban verbeterd kan worden. Bewonersorganisaties die daar ervaring mee hebben, kunnen anderen veel ervaringskennis doorgeven. Hierdoor kunnen ze processen (voor)spoediger laten verlopen en andere bewoners behoeden voor de fouten die ze zelf gemaakt hebben. Als het LSA adviesvragen krijgt zal per aanvraag worden beoordeeld worden welk type deskundigheid in welke situatie gewenst is. Daarnaast kunnen bewoners worden ingezet op congressen en seminars. Voor het overdragen van die deskundigheid willen we een onkostenvergoeding bieden.

Resultaten

Een inventarisatie van bewonersdeskundigen, een peiling naar de bereidheid bij de betrokkenen om die deskundigheid in te zetten om andere bewonersorganisaties van te laten leren, een bijeenkomst met beoogde bewonersdeskundigen.

Het beoogd resultaat voor eind 2009 was dat we 4 kortlopende adviestrajecten met bewonersdeskundigen zouden hebben uitgevoerd. Dit is nog niet gelukt, omdat gebleken is dat er meer tijd nodig is om het panel van bewonersdeskundigen de training te geven die ze nodig achten om hun rol als kennisoverdrager goed te kunnen uitvoeren.

Tijdens de eerste gesprekken met de bereidwillige deskundigen die we hebben gevoerd, werd duidelijk dat er vanuit hen de behoefte bestaat om een korte cursus of training te volgen om hun didactische vermogens aan te scherpen. Het is belangrijk dat zij hun kennis helder en duidelijk over kunnen brengen aan geïnteresseerden. We zijn nu de mogelijkheden en kosten van een korte training aan het inventariseren.

2-4 Tweede Kamerleden adopteren een wijk

Bij dit project adopteren Tweede Kamerleden een aandachtswijk. Een wijkadoptie vraagt van zowel bewoners als kamerleden behalve interesse in elkaars werk, een bepaalde tijdsinvestering. In principe wordt de adoptie aangegaan voor de hele regeringsperiode van vier jaar, tenzij het parlement eerder ontbonden wordt. De bewonersorganisatie en het kamerlid sluiten een adoptieovereenkomst waarin afspraken worden vastgelegd, zoals over het minimum aantal bijeenkomsten met elkaar en een bezoek van de bewoners aan de Tweede Kamer. De rol van het LSA is beide partijen bij elkaar brengen, via bewoners het verloop van de adoptie volgen, het project onder de aandacht van de media brengen en bemiddelen bij eventuele geschillen. Al vier kabinetsperiodes achtereenvolgens is het adoptieproject een groot succes.

Resultaten

Tweede Kamerleden krijgen zicht op de uitvoering van het Rijksbeleid op het gebied van aandachtswijken in de praktijk, er ontstaat meer contact en begrip voor bewoners en Tweede Kamerleden onderling, bewoners hebben de mogelijkheid om de hulp in te roepen van een kamerlid en zijn kennis, netwerk en publiciteitswaarde.

Er zijn in 2009 34 wijkadopties, waarvan 22 in krachtwijken. In totaal nemen 33 Kamerleden deel aan het adoptieproject, één Kamerlid heeft twee wijken geadopteerd. Drie kamerleden zijn in 2009 gestopt met het project:

- Wim van de Camp stopte omdat hij lid werd van het Europees Parlement.
- Ruud van Heugten stopte omdat hij gedeputeerde werd van de provincie Noord-Brabant.
- Jan Jacob van Dijk is in onderling overleg gestopt.

Het beoogde resultaat voor 2009 was dat we een tussenevaluatie en een publicatie zouden uitbrengen. Eventuele vervolgacties zouden van start zijn gegaan. We hebben in 2009 hiertoe interviews afgenomen met adoptiekamerleden. Uit de interviews konden we onder meer de positieve conclusie trekken dat de kamerleden hun adoptie serieus nemen en de

adoptie veelal leuk en leerzaam vinden. De interviews zijn gepubliceerd in de publicatie: *Steeds weer die bewoners!*

Verder is er veel materiaal vergaard in 2009. We hebben verslagen van wijkbezoeken, interviews met kamerleden en bewoners, foto's en verslagen van bewonersbezoeken aan Den Haag gemaakt of verzameld. In het voorjaar van 2010 zal er een uitbreiding komen op de website van het LSA waarop deze informatie per kamerlid zichtbaar wordt. Het wordt mogelijk om per adoptiekamerlid de ontwikkelingen van zijn of haar rol in en visie op de wijk te volgen. Zo wil het LSA de onderlinge band tussen bewoners en kamerleden verder versterken.

2-5 Kwaliteitskaart Bewonersparticipatie

In het overheidsproject 'Van Aandachtswijk naar Krachtwijk' is het de bedoeling, en van essentieel belang, dat bewoners volop participeren. Om inzicht te hebben in hoeverre dit daadwerkelijk gebeurt, laat het LSA de inzet van gemeenten in de bevordering van bewonersparticipatie in krachtwijken onderzoeken. In 2008 is er een onderzoek gedaan naar de wijze waarop gemeenten bewoners hebben laten participeren in de totstandkoming van de wijkactieplannen in de krachtwijken. Het onderzoeksrapport wat daaruit voortkwam is door het LSA omgezet in een kwaliteitskaart waarin alle gemeenten cijfers kregen voor hun inspanningen.

In 2009 heeft het LSA de Tilburgse school voor Politiek en Bestuur van de Universiteit van Tilburg opdracht gegeven onderzoek te doen naar de mate waarin en de wijze waarop gemeenten bewoners hebben laten participeren in de uitvoeringen van de wijkactieplannen in de krachtwijken. Dit onderzoek resulteerde in het onderzoeksrapport 'Nogmaals aandacht voor bewonersparticipatie'. Dit rapport geeft antwoord op de vraag op welke wijze en in hoeverre gemeenten bewonersparticipatie bij de uitvoering van de wijkactieplannen in de 40 door de minister voor WWI aangewezen aandachtswijken hebben bevorderd. Het onderzoek is door het LSA omgezet in een kwaliteitskaart waarop duidelijk te zien is welke gemeenten een voldoende scoren en welke een onvoldoende. Op 21 november 2009 is het onderzoeksrapport en de Kwaliteitskaart Bewonersparticipatie 2009 uitgereikt aan minister Van der Laan en aan wethouder Kamsteeg tijdens de Landelijke Bewonersdag 2009.

Resultaten

Een waarneembare positieve stimulans voor gemeenten om te werken aan bewonersparticipatie, merkbare positieve invloed van de concurrentiewerking tussen de steden, positieve scores in vergelijking tot vorig jaar, media-aandacht voor het wijkenbeleid en voor bewonersparticipatie en meer duidelijkheid over de inspanningen van verschillende gemeenten op het gebied van bewonersparticipatie.

Naar aanleiding van het onderzoek dat in 2009 is gehouden, concludeert het LSA dat:

1. Ten opzichte van het eerste onderzoek, dat in 2008 is uitgevoerd, de mogelijkheden voor bewoners om te participeren sterk zijn toegenomen.
2. Gemeenten meer rekening houden met bewoners in de uitvoering van de wijkactieplannen dan tijdens de planperiode.
3. In de grote steden een inhaalslag is gemaakt, steden als Den Haag en Amsterdam scoren beduidend hoger dan vorig jaar voor hun inspanningen.
4. Er nog in een aantal wijken verbeteringen noodzakelijk zijn, vooral in Utrecht en Rotterdam.

Het bewonersplatform Geuzenveld-Slotermeer in Amsterdam is van mening dat de positieve score van hun wijk een sterk vertekend beeld geeft van de werkelijkheid.

Het beoogd resultaat voor 2009 was dat we een tweede Quick Scan zouden hebben uitgevoerd en dat we de resultaten zouden hebben gepubliceerd voor 1 november 2009. De scan is uitgevoerd en heeft geresulteerd in een onderzoeksverslag en een Kwaliteitskaart Bewonersparticipatie 2009. Omdat de Landelijke Bewonersdag 2009 op 21 november viel en we die dag graag aandacht voor de Kwaliteitskaart wilde genereren, is gewacht met de publicatie tot deze dag.

2-6 Haal eens een coach in huis!

Bewoners hebben soms specifieke vragen waarbij ze ondersteuning kunnen gebruiken. Het LSA biedt bewonersorganisaties de mogelijkheid om gratis een coach in huis te halen. Deze coaches worden ingezet in een kortdurend traject van 10-30 uur. De coach geeft advies en informatie en werkt samen met de bewoners het plan uit. De coaches zijn beschikbaar voor bewonersgroepen uit de 56 herstructureringswijken van VROM en de 40 krachtwijken. Een coach wordt door het LSA ingezet als er lokaal geen ondersteuning mogelijk is of als deze ondersteuning (op dit specifieke terrein) onvoldoende deskundig is. Gestreefd wordt naar een afronding van het coachtraject door financiering van onafhankelijke ondersteuning voor de bewonersgroep door andere partijen.

De coaches die in 2009 zijn ingezet

Organisatie	Naam	Stad
Propolis	Wim Top	Huissen
SESAM Academie	Sylvie van Venrooy	Amsterdam
Activa Bolsena	Marriet Bloemendal	Apeldoorn

Resultaten

Kennisoverdracht tussen coaches en bewoners, kennisoverdracht tussen coaches en ondersteunend opbouwwerk, concrete plannen van aanpak voor bewonersorganisaties.

De gehonoreerde coachingsaanvragen in 2009:

Wijkbelangen Emmerhout – Emmen

Ondersteuning bij visievorming op nieuw winkelcentrum en nieuw wijkcentrum

Wijkraad Bloemhof Midden – Rotterdam

Positionering wijkraad

Wijkraad Atolwijk – Lelystad

Positionering wijkraad

Wijkpanel Heechterp – Schieringen – Leeuwarden

Inzicht in lokaal besluitvormingsproces

Het beoogd resultaat voor 2009 was dat er 7 coachingstrajecten zouden hebben plaatsgevonden. Dit is niet gehaald. Coaching van buitenaf wordt steeds vaker gezien als te tijdrovend of te ingrijpend. Meer en meer wordt het LSA benaderd door bewonersorganisaties met de vraag om gekoppeld te worden aan ervaringsdeskundige bewoners. Om met deze veranderde vraag om te gaan, hebben we het project Bewonersdeskundigen ontwikkeld (zie ook pag. 14). In het activiteitenplan voor 2010 hebben we het aantal coachinzetten teruggebracht.

2-7 Vouchers voor bewoners

In 2008 stelde minister Vogelaar 20 miljoen euro beschikbaar voor bewonersinitiatieven. Door het LSA is destijds het initiatief genomen om hiervoor een eenvoudig systeem te ontwerpen. De kern van ons voorstel draaide om twee punten. 1. Een groep bewoners uit de wijk krijgt beslissingsbevoegdheid over de toekenning van geld voor projecten. 2. Geld wordt toegekend door middel van vouchers, waardenbonnen. De minister en de Tweede Kamer zijn met dit voorstel akkoord gegaan, en vervolgens is door het ministerie van WWI, een aantal gemeenten en het LSA gewerkt aan een modelverordening Vouchers. Uiteindelijk hebben 14 van de 31 gemeenten aangegeven met de verordening vouchers te gaan werken. In 2009 is er op experimentele basis met het vouchersysteem gewerkt. Het LSA ondersteunt het voucherproject van harte en heeft in 2009 dan ook veel gedaan om dit experiment tot een succes te maken.

Resultaten

Het verschaffen van informatie en ondersteuning aan zowel regiegroepleden als initiatiefnemers, ambtenaren en professionals, het doorgeven van enthousiasme en inspiratie over het vouchersysteem via presentaties, gesprekken en artikelen in ons kwartaalblad

LSA Bewoners Berichten, het leveren van een bijdrage aan de totstandkoming van het evaluatieonderzoek naar de bewonersinitiatieven.

Het LSA heeft ondersteuning geboden aan regiegroepen, professionals, ambtenaren en initiatiefnemers die daar om vroegen. Veelal waren dit telefonische vragen die we konden beantwoorden of waarmee we konden doorverwijzen, al dan niet naar onze eigen site. LSA-secretariaatsleden zijn op voucherbijeenkomsten van wijken aanwezig geweest om ondersteuning te bieden en/of een presentatie te houden over het vouchersysteem. Het LSA heeft een apart deel op de website gecreëerd voor het voucherproject. Hierop is per stad en per wijk voor alle bewoners van voucherwijken duidelijk te zien waar ze vouchers kunnen aanvragen, wie de contactpersonen zijn en hoeveel geld er beschikbaar is per wijk. Ook wordt er aandacht geschonken aan sommige van de gehonoreerde bewonersinitiatieven.

Het LSA heeft op 11 december een praktijkdag gehouden over succesvol werken met de vouchers en de uitkomsten van het evaluatieonderzoek (zie ook pag. 8, 9).

Het LSA heeft intensief deelgenomen aan de begeleidingscommissie van het evaluatieonderzoek van prof.dr. E. Tonkens van de Universiteit van Amsterdam naar de besteding van de door de minister ter beschikking gestelde middelen voor bewonersinitiatieven.

Het LSA heeft meerdere malen artikelen gepubliceerd over de voortgang van het vouchersysteem in het eigen kwartaalblad LSA Bewonersberichten.

Het beoogd resultaat voor 2009 was dat we een praktijkdag over bewonersinitiatieven zouden hebben georganiseerd en dat we een webpagina Bewonersinitiatieven zouden hebben gemaakt. Deze beoogde resultaten zijn behaald.

LSA

Landelijk Samenwerkingsverband Aandachtswijken

lettergrootte: A A

Zoeken

Vul een zoekwoord in

Ga

Home Organisatie Bijeenkomsten Agenda Vouchers Projecten Publicaties Nieuws Links Contact

U bent hier: Home

Welkom bij het LSA

Het LSA is een onafhankelijk landelijk platform van bewoners die samenwerken om de leefbaarheid in hun wijk te vergroten. Het bewonersplatform wil de betrokkenheid van bewoners bij de leefbaarheid in hun wijk vergroten en de positie van bewoners als samenwerkingspartner en initiatiefnemer versterken.

[Lees meer over LSA](#)

Bijeenkomsten

Bijeenkomst: Een aandachtswijk op de goede weg?

Op 27 februari wordt de bijeenkomst 'Een aandachtswijk op de goede weg?' gehouden in Schiedam. We gaan de balans opmaken van 2 ½ jaar wijk aanpak. Komt u ook?

Nieuws

23 februari 2010

Van Middelkoop nieuwe minister WWI

Minister Eberhard van der Laan heeft, net als alle andere PvdA bewindspersonen, zijn ontslag aangeboden aan de Koningin. De nieuwe minister voor WWI is Van Middelkoop, die deze portefeuille samen met Defensie beheert. [Lees verder »](#)

Interne links

- › [Vouchers voor bewoners](#)
- › [Publicaties](#)
- › [Laatste LSA Nieuwsflits \(28\)](#)
- › [Laatste LSA Bewoners Berichten \(97\)](#)
- › [Project: Kan well](#)
- › [Kwaliteitskaart](#)

[Alle nieuwsberichten](#)

[Alle directe links](#)

3 Communicatie

Kennisuitwisseling en -verspreiding is een van de belangrijkste doelen van het LSA. Communicatie speelt dan ook een grote rol in de organisatie. Ons communicatiebeleid heeft verschillende doelstellingen. We communiceren om onze achterban op de hoogte te houden van de ontwikkelingen binnen het LSA, in het overheidsbeleid en in de wijken. Maar ook met het doel om (potentieel) geïnteresseerden te informeren over de mogelijkheden, rol en positie van bewoners binnen het bestaande overheidsbeleid.

3-1 LSA Bewoners Berichten

Ons kwartaalblad *LSA Bewoners Berichten* bericht over ontwikkelingen in de wijken, in het overheidsbeleid en binnen het LSA. Dit gebeurt in de vorm van reportages, interviews, kort nieuws en achtergrondverhalen. Een abonnement op het blad is voor bewonersorganisaties en andere betrokkenen bij het stedelijk vernieuwingsbeleid en het achterstandsbeleid kosteloos af te sluiten via de website. Daarnaast zijn de verschenen nummers te downloaden op onze website.

Resultaten

Aandacht voor en overdracht van successen van bewoners en bewonersorganisaties, het bieden van een podium voor de ideeën van bewoners uit aandachtswijken, aandacht voor en uitleg over het krachtwijkenbeleid, publiciteit voor eigen bijeenkomsten en activiteiten, en verspreiding van opgedane kennis.

In 2009 is het kwartaalblad *LSA Bewoners Berichten* vernieuwd. De indeling is meer gestructureerd en het coverbeleid is verbeterd. Er is in de nieuwe structuur meer ruimte voor kleiner nieuws uit de achterstandswijken uit heel Nederland. Er is een interviewserie gestart met LSA-plaformleden. Door de ogen van deze actieve bewoners kijken we naar de wijk waarin de bewoner werkt en woont, naar de werkwijze van hun bewonersorganisatie en naar het wijkenbeleid. Binnen de nieuwe formule wordt meer gebruikt gemaakt van het internet. Bij verschillende artikelen staan doorlinks naar de site waar meer informatie over het onderwerp te vinden is. De bedoeling is dat de verschillende media (internet en site) elkaar versterken en zo geïnteresseerden nog beter de gewenste informatie kunnen verschaffen.

Het aantal abonnees is constant gebleven (ongeveer 1400). Het blad is vier maal uitgekomen en dat is gelijk aan ons beoogde resultaat voor 2009.

3-2 Internet

Op onze internetsite www.lsabewoners.nl is veel informatie en nieuws te vinden over onze organisatie, onze bijeenkomsten en onze projecten. Het internet heeft een steeds prominere plek gekregen in de organisatie. Omdat de site steeds meer functionaliteit biedt en een archief functie heeft, is de site infunctioneel opzicht en op vormgevingsgebied geüpdatet in 2009.

Resultaten

Aandacht voor en overdracht van successen van bewoners en bewonersorganisaties, het bieden van een podium voor de ideeën van bewoners uit aandachtswijken, aandacht voor en uitleg over het krachtwijkenbeleid, publiciteit voor eigen bijeenkomsten en activiteiten, en verspreiding van opgedane kennis.

Zoals we beoogd hadden, hebben we de website in 2009 vernieuwd. Er is veel aandacht uitgegaan naar de overzichtelijkheid en toegankelijkheid. Op de mooiere en gebruiksvriendelijkere site staan de projecten die het LSA uitvoert duidelijk omschreven, de ontwikkelingen van de projecten worden bijgehouden, voor het vouchersysteem is er een apart deel op de website gecreëerd, onze publicaties zijn allen te bestellen op de site, enkele publicaties zijn online te downloaden, de bijeenkomsten die we organiseren staan op de site, inclusief uitnodigingen en verslagen achteraf. Ook zijn onze nieuwsberichten, onze persberichten en onze nieuwsbrieven te lezen op de site.

In 2009 waren er 7.633 unieke bezoekers, 35.104 paginaweergaves, een gemiddelde van 4,60 pagina's per bezoek, bezoekers zaten gemiddeld 3 minuten op de site.

De portal www.bewoners.nl die in 2008 is opgericht, wordt goed gebruikt. Achter deze 'voordeur' staan de drie sites van het LSA: www.lsabewoners.nl, www.kanwel.nl en www.kanweljongeren.nl.

3-3 LSA Nieuwsflits

De *LSA Nieuwsflits* is een e-nieuwsbrief die gestuurd wordt naar abonnees. De nieuwsbrief bericht over LSA-activiteiten, landelijke ontwikkelingen in de wijkaanpak en nieuws uit de wijken. Deze nieuwsbrief is bedoeld om het LSA Bewonersplatform en andere geïnteresseerden op de hoogte te houden. Omdat deze nieuwsbrief digitaal is, kunnen we met deze nieuwsvoorziening veel actueler zijn dan in ons kwartaalblad. De berichten zijn kort en krachtig, en bevatten veel doorlinks naar het web.

Resultaten

Gerichte en actuele informatieoverdracht naar ons netwerk over ontwikkelingen binnen

het LSA en standpunten van het LSA, doorgeven en vertalen van officiële overheidsinformatie over de wijkaanpak, aandacht voor en overdracht van successen van bewoners en bewonersorganisaties publiciteit voor eigen bijeenkomsten en activiteiten, het genereren van traffic voor de eigen website.

Er zijn 13 LSA Nieuwsflitsten uitgekomen in 2009, de nieuwsbrief heeft ongeveer 450 abonnees en is online veelvuldig gedownload. Daarmee heeft LSA zijn beoogde doelstelling voor 2009 ruimschoots behaald.

3-4 Publicaties

Steeds weer die Bewoners

In 2009 heeft het LSA een nieuwe publicatie uitgebracht: *Steeds weer die Bewoners*. De full colour publicatie doet verslag over de ontstaansgeschiedenis van het LSA, over alle projecten die het LSA uitvoert en beschrijft hoe het LSA naar de ontwikkelingen kijkt die er zijn en zijn geweest op het gebied van het stedelijk vernieuwingsbeleid en het achterstandsbeleid. Ook wordt de visie van het LSA op de rol van bewoners op de wijkaanpak inzichtelijk gemaakt. De publicatie is te lezen als een meerjarenverslag over de periode 2005-2008. Daarmee was het een publicatie ter afsluiting van de meerjarensubsidie over deze periode en een opmaat naar de volgende periode.

De publicatie is in 2009 verstuurd naar het volledige netwerk van het LSA. Ook is het op te vragen via de website.

Kwaliteitskaart Bewonersparticipatie

Zoals reeds beschreven onder Projecten 2-5, pag. 16, heeft het LSA het onderzoek dat het heeft laten doen naar de mate waarin en de wijze waarop gemeenten bewoners hebben laten participeren in de krachtwijken, omgezet in overzichtelijke kaartenwaaiers:

Kwaliteitskaart Bewonersparticipatie 2008 en *Kwaliteitskaart Bewonersparticipatie 2009*.

Deze waaiers zijn via de website van het LSA te bestellen.

Kan wél! Mensen in beweging

Je wilt je inzetten voor je buurt. Wat moet er dan gebeuren en hoe pak je dat aan? In dit boekje staan praktische tips over hoe je kunt beginnen, hoe je andere mensen bij je ideeën kunt betrekken, wat mogelijke valkuilen zijn en wat de kwaliteiten van mensen en de hulpmiddelen zijn waarvan je gebruik kunt maken. Daarnaast worden enkele Nederlandse Kan wél! voorbeelden beschreven. Dit alles in heldere, korte en duidelijke taal. Kortom een boekje voor de doener.

Het boekje is een vertaling van *Getting Self-propelled* van Tony Gibson dat hij heeft geschreven voor de Scarmanttrust, de Engelse organisatie die Can Do uitvoert.

Het boekje is via de website van het LSA te bestellen.

Nieuwe Nederlanders: meedoen levert wat op!

Praktische tips over hoe je beter met elkaar kunt samenwerken

Een boekje met praktische tips, waarmee bewoners zelf aan de slag kunnen in hun eigen wijk. Het is vooral bedoeld voor autochtone en nieuwe Nederlanders uit herstructureringswijken, want zeker daar is het belang groot dat mensen meer met elkaar gaan samenwerken. U vindt in het boekje niet DE formule. Want uit de interviews met de bewoners en beroepskrachten van verschillende culturele afkomsten blijkt dat de eigen instelling en houding het belangrijkste is.

Het boekje is via de website van het LSA te bestellen.

Wijkontwikkeling op eigen kracht

Wijkontwikkeling op eigen kracht is hét boek over de ABCD-aanpak. Het is van groot praktisch nut voor bewoners en allen die hen willen steunen. Het is een bewerkte vertaling van *Building Communities From The Inside Out*. De auteurs John Kretzman en John McKnight deden jarenlang onderzoek in de aandachtswijken in de grote steden van de Verenigde Staten. Ze onderzochten met name de succesvolle voorbeelden van wijkontwikkeling en wijkvernieuwing die op initiatief van bewoners tot stand kwamen. Op grond daarvan ontwikkelden ze een strategie voor de wijkaanpak die in dit praktisch handboek in klare taal uiteengezet wordt.

Het oorspronkelijke boek is vertaald en bewerkt door het LSA in samenwerking met Fontys Hogeschool Sociaal Werk Eindhoven.

Het boek is uitverkocht, de gratis pdf-versie is via de website van het LSA te bestellen.

Politici in de buurt. Tweede Kamerleden adopteren een wijk, 2002-2006

Een evaluatie van en achtergrondinformatie over het adoptie-project van het LSA. Dit boekje is kosteloos op te vragen bij het LSA secretariaat.

Resultaten

Kennisoverdracht van het LSA naar achterban, kennisoverdracht van het LSA naar andere geïnteresseerden, aandacht voor en uitleg over de projecten van het LSA, doorgeven van de visie van het LSA aan achterban en overige geïnteresseerden, aandacht geven aan de successen van bewoners(organisaties), doorgeven van resultaten op het gebied van verbeteren van de bevordering van bewonersparticipatie.

In 2009 is 120 maal een publicatie besteld, met name de gratis pdf-versie van *Wijkontwikkeling op eigen kracht* is vaak aangevraagd, de online te downloaden publicaties zijn honderden malen gedownload.

4 Organisatie

Het Landelijk Samenwerkingsverband Aandachtswijken (LSA) is een landelijke vereniging waarbinnen bewoners samenwerken om de leefbaarheid in hun wijk te vergroten. De vereniging bestaat uit een platform van bewoners, een bestuur en een secretariaat.

4-1 Bewonersplatform

Het bewonersplatform is het hart van onze vereniging. Het is het hoogste orgaan van de vereniging LSA en tevens de formele verenigingsraad. Het bestaat uit 78 actieve bewoners, allemaal afkomstig uit de 31 steden die betrokken zijn bij het grotestedenbeleid. De leden zijn actief in hun eigen wijk en ze kennen de plaatselijke situatie goed. Met het platform worden alle activiteiten besproken. De activiteiten worden deels ook uitgevoerd met de leden van dit platform.

LSA-platform vergaderingen

21 maart 2009	Utrecht	Jaarvergadering
13 juni 2009	Utrecht	Vergadering
26 september 2009	Utrecht	Vergadering
7 november 2009	Utrecht	Vergadering

Resultaten

Kennisuitwisseling tussen actieve bewoners uit de GSB-steden, het uitbreiden van het grote nationale netwerk onder actieve bewoners, een start gemaakt met het opzetten van een internationaal netwerk onder actieve bewoners, het houden van de vinger aan de pols bij de voortgang van het wijkenbeleid, veel overleg over de werking van het vouchersysteem, het voorbereiden en uitvoeren van verschillende bijeenkomsten, het treffen van voorbereidingen voor interne reorganisatie.

Het platform is in het verslagjaar vier maal bij elkaar geweest in Utrecht. Het aantal deelnemers aan deze werkbijeenkomsten is het hele jaar door constant gebleven op rond de vijftig. Verder is het platform dit jaar op werkbezoek geweest in Liverpool waar internationale contacten zijn opgedaan met bewoners uit Groot-Brittannië.

In 2009 bestaat het platform uit 78 leden. Er zijn enkele wisselingen in het ledenbestand geweest. Het platform is in vergelijking met 2008 met 6 leden uitgebreid. In totaal zijn 30 van de 40 krachtwijken in ons platform vertegenwoordigd. Dat is een uitbreiding van 3 aangesloten krachtwijken ten opzichte van 2008. Op dit moment heeft het LSA aangesloten leden in alle 31 GSB-steden, behalve Almelo en Groningen. In deze steden zijn wel intensieve contacten hiertoe gelegd met bewonersverenigingen. Waarschijnlijk wordt in

2010 de doelstelling om uit alle GSB-steden vertegenwoordiging te hebben, gerealiseerd. Het andere beoogde resultaat voor 2009 was om in 75 % van de krachtwijken vertegenwoordiging te hebben. Dat is behaald.

4-2 Bestuur

Het bestuur van het LSA bestaat uit 7 leden, waarvan er 4 afkomstig moeten zijn uit de vereniging (bewonersplatform) en 3 externe leden die vanwege bijzondere kwaliteiten en een relevant netwerk gevraagd worden.

In 2008 ontstonden 2 vacatures die in 2009 nog niet konden worden ingevuld. Na vertrek van nog een (extern) bestuurslid in 2009 is besloten de interne organisatie tegen het licht te houden, mede vanwege de onvrede over afstand die was ontstaan tussen het bestuur en de verenigingsraad (bewonersplatform). Deze vernieuwing van de organisatie werd doorkruist door een intern conflict aanvankelijk tussen de voorzitter en de directeur dat later uitgroeide tot een bestuursconflict. In november besloot de ledenraad op voorstel van het bestuur om de voorzitter voor drie maanden te schorsen en een commissie van goede diensten in te stellen die tot taak had na een onderzoek met een advies voor de ledenraad te komen. (Dit advies is in januari van 2010 uitgebracht en opgevolgd) Het bestuur bestond in 2009 uit Lorna Koenen (voorzitter), Pieter Jan Biesheuvel (algemeen lid), André van Vught (penningmeester) en Jamaa Himi (secretaris).

Resultaten

Het bestuur heeft zich in 2009 vooral toegeegd op de organisatiestructuur van de vereniging die door de groei van de laatste jaren aan vernieuwing toe was. Ondanks de meningsverschillen is een oplossingsrichting gevonden die door de ledenraad is overgenomen waardoor de organisatie in 2010 weer in stabielere vaarwater zal komen.

4-3 Personeel

Het personeel van het LSA bestaat uit het LSA-secretariaat, de Kan wél!-backoffice-medewerkers, de Kan wél!-buurtcoaches en de KoeK Talentmakelaars.

De omvang van het LSA-secretariaat in 2009 was 4 fte, dat is gelijk aan 2008.

De omvang van de backoffice van het project Kan wél! en KoeK in 2009 was 2.17 fte, een groei van 0,17 fte in vergelijking met 2008. De omvang van Kan wél!-buurtcoaches in dienst daalde van 5,9 naar 4,46. De omvang van de KoeK Talentmakelaars in dienst van het nieuwe project KoeK was 0.67 fte in 2009; een groei van 0,67 fte ten opzichte van 2008.

Het vaste personeel is in dienst van het WGI te Rotterdam en gedetacheerd bij het LSA. In 2009 is er een buurtcoach voor 0.66 fte extern ingehuurd.

Personeelsomvang per 1 januari 2009 (11,3 fte)

LSA secretariaat

M. Charifi	financieel/administratief medewerker (70%)
H. Cornelissen	directeur (100%)
L. van den Hoven	organisatiemedewerker (78%)
P. Koopman	stafmedewerker communicatie (60%)
T. van Mierlo	stafmedewerker (100%)

Project: Kan wél!

Kan wél! backoffice

E. Jansen	Projectleider (100%)
A. Casteelen	Backoffice (100%)
G. de Lange	Webeditor (17%)

Kan wél! buurtcoaches

S. Bayraktar	Buurtcoach (33%)
G. de Lange	Buurtcoach (33%)
E. Maessen	Buurtcoach (95%)
E. de Vries	Buurtcoach (33%)
S. van der Werff	Buurt/jongerencoach (75%)
M. vd. Broek	Buurtcoach (33%)
M. Berends	Jongerencoach (44%)
G. Sinclair	Buurtcoach (100%)

Externe inhuur

J. Wesemann	Buurtcoach (66%)
-------------	------------------

Kan wél! buurtcoaches uit dienst in 2009

Y. Kost	Buurtcoach
S. Saaltink	Buurtcoach
J. Wesemann	Buurtcoach

Project: Klimmen op eigen Kracht

W. de Witte	Talentmakelaar (67%)
-------------	----------------------

4.4 Werkzaamheden LSA-secretariaat

Organisatie bijeenkomsten:

- 4 bijeenkomsten bewonersplatform;
- 4 bijeenkomsten bestuur;
- 11 regionale, landelijke en internationale bijeenkomsten.
- 10 bijeenkomsten werkgroepen (werkgroepen ter voorbereiding van onder meer: Landelijke Bewonersdag, gesprek met de Tweede Kamer, reorganisatie, commissie van goede diensten, project Bewonersdeskundigen)

Daarnaast:

- voorbereiding, ontwikkeling en uitvoering activiteiten en projecten, in samenwerking met leden van het bewonersplatform;
- maken van verslagen en notities voor bovenstaande bijeenkomsten;
- maken van notities, werkplan, evaluaties, artikelen, folders en toespraken;
- beleidsinformatie over landelijke ontwikkelingen GSB en de 40 wijkenaanpak bewerken en leesbaar aanbieden aan bewoners in de steden;
- informatievoorziening over vouchersysteem;
- informatievoorziening over bewonersparticipatie binnen bestaand beleid aan derden;
- contacten onderhouden met vele landelijke instellingen en organisaties;
- werkbesprekingen met subsidiegevers;
- initiëren onderzoek naar bewonersparticipatie;
- onderzoek naar bewonersparticipatie omzetten in een kwaliteitskaart;
- samenwerken en contacten onderhouden met lokale instellingen, gemeenten en bewonersorganisaties;
- bijdrages leveren aan conferenties, bijeenkomsten en werkgroepen van derden;
- projectmanagement;
- redactie LSA Bewoners Berichten, publicaties, nieuwsbrieven en website;
- financiële administratie en budgetbewaking.

4-5 Financiële verantwoording

Het LSA is een zelfstandige vereniging. Het financieel overzicht geeft inzicht in de besteding van de inkomsten en de subsidies die aan het LSA zijn verstrekt.

Bij de uitvoering van de financiële administratie en de opstelling van de jaarrekening is gebruik gemaakt van de diensten van Orbis uit Rotterdam. De accountantscontrole is uitgevoerd door GIBO Barneveld Schevers Accountants en Adviseurs te Zeist.

Vereniging LSA

LSA Activiteiten

Inkomsten, subsidies en bijdragen

Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu / Wonen, Wijken en Integratie	446.375
27 GSB-gemeenten (G27)	70.000
Bijdragen partners Landelijke Bewonersdag 2009 (Aedes, Woonbond en Pact op Zuid)	55.367
Deelnemersbijdragen conferentie Liverpool	26.775
Overige baten	270
Doorbelastingen aan projecten (Kan wel! en KoeK)	24.925
Rentebaten	9.767
Totaal	633.479

Uitgaven, kosten en reserveringen

Personeel LSA	269.116
Huisvestings- en organisatiekosten	74.774
Activiteiten	274.198
Afschrijvingen	5.888
Overige lasten	1.818
Rentelasten en bankkosten	1.434
Totaal	627.228

Resultaat LSA activiteiten **6.251**

Inkomsten project Kan wél! en KoeK

Opdrachtgevers Kan wel! (woningcorporaties en gemeenten)	711.507
Reservering investering Aedes, Fonds Werken aan Wonen per 01-01-2009	101.239
Totaal	812.746

Uitgaven en reservering Project Kan wel! en KoeK

Personeel Kan wél! en KoeK	435.181
Organisatiekosten	81.400
Activiteitenkosten	187.828
Uitgaven 2009 t.l.v. investering Aedes, Fonds Werken aan Wonen	33.310
Reservering Aedes, Fonds Werken aan Wonen per 31-12-2009	67.929
Totaal	805.648

Resultaat Kan wél! en KoeK **7.098**

Resultaat LSA: Activiteiten LSA	6.251
Resultaat LSA: projecten Kan wél! en KoeK	7.098

Resultaat Vereniging LSA 2009 **13.349**

Bijlagen

Bijlage 1 - Ledenlijst Bewonersplatform

Organisatie	Plaats	Achternaam	Voornaam
Wijkraad Oud-Overdie	Alkmaar	van Diepen	Arie
Wijkraad Oud-Overdie	Alkmaar	van der Burg	Rob
Wijkraad Oud-Overdie	Alkmaar	Zuurbier	Marieke
Wijkraad Nieuw Overdie	Alkmaar	van Duijn - Bon	Ans
Wijkraad Nieuw Overdie	Alkmaar	Broekman	Jannie
Wijkraad Schermereiland	Alkmaar	Ploeger	Els
Wijkraad Schermereiland	Alkmaar	Vedder	Tineke
Bewonerscommissie de Linie	Amersfoort	Mollet	Toos
Bewonerscommissie de Linie	Amersfoort	van Westerlaak	Elly
Buurtbeheer Vogelbuurt/IJpleijn	Amsterdam	Snabel	Anja
Stichting Sociaal Cultureel Centrum Medelanders (SSCCM)	Amsterdam	El Yakoubi	M'hamed
Bewonerscommissie Meerwaldt	Amsterdam	Paalvast	Arnold
	Amsterdam	Haubrich	Hans
Buurtbeheer Vogelbuurt/IJpleijn	Amsterdam	Janbroers	Annie
Bijlmer Bewonersraad	Amsterdam	Jonker	Jaap
Stichting Sociaal Cultureel Centrum Medelanders (SSCCM)	Amsterdam	Codrington	Gerda
Buurtplatform Malburgen	Arnhem	Arnold	Ciska
Wijkplatform Klarendal	Arnhem	Lubbers	Toon
Wijkplatform Arnhemse Broek	Arnhem	Bouwen	Ria
Wijkplatform Arnhemse Broek	Arnhem	Hartemink	Christa
Wijkbelang Heuvel	Breda	Blokland	Rob
	Delft	Ebing	Alex
Bewonerscommissie Sprookjesbuurt	Den Bosch	Sikking	Ruud
Stichting Wijkplatform Morgenstond	Den Haag	du Chatinier	Anneke
Bewonersorganisatie Schilderswijk: de Parapl	Den Haag	Noeller	Karl
Stichting Wijkplatform Morgenstond	Den Haag	Helfrich	Margua
Kopgroep van de Kolonisten	Deventer	Brinkerink	Harry
	Deventer	ten Bulte	Jan
Vrijwilligersoverleg Wielwijk	Dordrecht	Braat	Wil
Vrijwilligersoverleg Wielwijk	Dordrecht	Kranenburg	Hennie

OKBZ	Dordrecht	Koopman-Spruit	Jenny
OKBZ	Dordrecht	Vogelezang	Daan
Stichting Woensel West	Eindhoven	Schoots	Albertien
Buurtplatform Doornakkers	Eindhoven	Dolmans	Riet
Buurtplatform Doornakkers	Eindhoven	de Wit	Cor
Buurtplatform Bennekel Belang	Eindhoven	van Beurden	Marion
Wijkbelangen Emmerhout	Emmen	Korving	Meta
Wijkbelangen Emmerhout	Emmen	Bakker	Joke
Wijkvereniging Angelslo	Emmen	Kamies	Cees
Wijkraad Velve/Lindehof	Enschede	Swaters	Jozef
BCOB De Woonplaats	Enschede	Acket	Maurits
Wijkraad Horstlanden Veldkamp	Enschede	Hoitink	Henk
Wijkraad Wesselerbrink	Enschede	de Vries	Ria
Bewonersorganisatie Nieuw Meerwijk	Haarlem	Rasoelbaks	Miriam
Bewonersorganisatie Slachthuisbuurt	Haarlem	Out	Piet
Bewonersorganisatie Slachthuisbuurt	Haarlem	Stevenhaagen	Janie
Wijkraad Slachthuisbuurt	Haarlem	de Jager	Rob
Bewonersorganisatie Slachthuisbuurt	Haarlem	Balk	Cees
Wijkraad Slachthuisbuurt	Haarlem	Wijkhuizen	Herman
Stichting MSP	Heerlen	Deloo	Harry
Stichting MSP	Heerlen	Mol	Toine
Vereniging Wijkbeheer Binnenstad	Helmond	Hurkmans	Carolien
Wijkraad Berflo Es	Hengelo	Walgemoed	Geert
Wijkcentrum Schieringen	Leeuwarden	van Den Berg	Fridus
Leiden Noord	Leiden	Walbeehm	Ed
Wijkraad Atolwijk	Lelystad	Wennekes	Arthur
Buurtplatform Wittevrouwenveld	Maastricht	Kromjong-Haesen	Ria
Stichting Bewoners Budgetten	Nijmegen	Verdijk	Thea
Stichting Opbouw Lindenholt Dukenburg (solid)	Nijmegen	Jaheruddin	Raquib
Stichting Opbouw Lindenholt Dukenburg (solid)	Nijmegen	Vermeer	Theo
Wijkraad Hillesluis	Rotterdam	Weeda-Zijlmans	Diana
Bewonersorganisatie Nieuwe Westen	Rotterdam	Ravestein	Jacqueline
Bewonersorganisatie Bloemhof	Rotterdam	Kisoensingh	Kantikoemarie
Bewonersorganisatie Zuidwijk	Rotterdam	Wolfs	Marianne
Bewonersorganisatie Bloemhof	Rotterdam	Beikes - Rookmaaker	Priscilla
Bewonersorganisatie Pendrecht (BOP)	Rotterdam	Hofman	Bien
Bewonersorganisatie Hillesluis	Rotterdam	van der Linden	Jan
	Schiedam	van Leeuwen	Willy
Wonen en Leven Nieuwland	Schiedam	van den Bersselaar	Ada

Wijkplatform Sanderbout	Sittard	Gerrits	John
Wijkraad op de Heide, Tegelen	Tegelen-Venlo	Sterk	Aad
Wijkraad op de Heide, Tegelen	Tegelen-Venlo	Naus	Jan
Bewonersorganisatie De Ring	Tilburg	Engelhart	Eline
Huurdersvereniging Kanaleneiland	Utrecht	Hoogendoorn	Wim
Huurdersvereniging Kanaleneiland	Utrecht	Hoogenberg	Ger
Actieve bewoners Poelenburg	Zaandam	Meta	Violeta
Stichting Wijkorganisatie Holtenbroek N.U.	Zwolle	Loos	Cor

Bijlage 2 - Overzicht Kamerleden en hun adoptiewijken

Stad	Wijk	Naam	Partij
Alkmaar	Overdie	Samira Bouchibti	PvdA
Amsterdam	Zuidoost	John Leerdam	PvdA
Amsterdam	Transvaalbuurt	Boris van der Ham	D66
Arnhem	Arnhemse Broek	Jan Mastwijk	CDA
Arnhem	Klarendal	Alexander Pechtold	D66
Arnhem	Malburgen	Jeroen Dijsselbloem	PvdA
Breda	Heuvel	Cisca Joldersma	CDA
Capelle aan den IJssel	Schollevaar	Cyntia Ortega-Martijn	CU
Den Haag	Morgenstond	Pierre Heijnen	PvdA
Den Haag	Schilderswijk	Stef Blok	VVD
Deventer	Wijk 3	Eddy van Hijum	CDA
Deventer	Wijk 4	Ton Heerts	PvdA
Dordrecht	Wielwijk	Hans Spekman	PvdA
Dordrecht	Oud-Krispijn	Jan de Vries	CDA
Eindhoven	Genderdal	Elly Blanksma	CDA
Eindhoven	de Bennekel	Mirjam Sterk	CDA
Eindhoven	Doornakkers/Woensel West	Martijn van Dam	PvdA
Emmen	Emmen Revisited	Agnes Wolbert	PvdA
Groningen	Oosterpark	Rikus Jager	CDA
Haarlem	Slachthuisbuurt	Bas Jan van Bochove	CDA
Heerlen	Meezenbroek	Pauline Smeets	PvdA
Leeuwarden	Heechterp/Schieringen	Lutz Jacobi	PvdA
Leiden	Noord	Diederik Samsom	PvdA
Nijmegen	GSB	Jeroen Dijsselbloem	PvdA
Rotterdam	Bloemhof	Cyntia Ortega-Martijn	CU
Rotterdam	Hillesluis	Paulus Jansen	SP
Rotterdam	Nieuwe Westen	Brigitte van der Burg	VVD
Schiedam	SOBO	Mariëtte Hamer	PvdA
Utrecht	Zuidwest	Hans Spekman	PvdA
Utrecht	Overvecht	Staf Depla	PvdA
Utrecht	Hoograven	Boris van der Ham	D66
Zwolle	Noord	Esmé Wiegman	CU
Zwolle	Kamperpoort	Han ten Broeke	VVD

Bijlage 3 - Bijdragen aan bijeenkomsten en producten van derden

Het LSA wordt vaak gevraagd een inhoudelijke bijdrage op het gebied van bewonersparticipatie te geven aan bijeenkomsten en producten van derden. In 2009 leverden wij een bijdrage aan de volgende bijeenkomsten:

26/01	PAK-conferentie Deventer
12/02	Startbijeenkomst Voucher Dapperbuurt, Amsterdam
26/02	Stedelijke bijeenkomst kandidaatleden regiegroepen vouchers Almelo
26/03	Workshop veiligheidsdag Gouda
01/04 en 18/12	Cursus burgerparticipatie ROC Ter AA Helmond
01/04	WSW-congres buurtalliantie
24/04	Kennisbijeenkomst Huurdersvereniging Amsterdam
11/06	Interview Radboud Universiteit Nijmegen over ABCD/Kan wél!
23/06	Congres Wereldz, dialoogtafel 'ondernemende burgers' Amsterdam
30/7	Kan wél! Presentatie Medemblik
17/08	Interview ZENC i.h.k.v. onderzoek 'administratieve belemmeringen bij burgerinitiatieven'
24/08	Jurering bewonersinitiatieven Amsterdam
23/09	Bijeenkomst VROM in Zwolle
12/11	Presentatie KoeK in Emmen
19/11	Conferentie buurtalliantie Amsterdam
26/11	Jaarconferentie KISS
10/12	Bijeenkomst 'Help een burgerinitiatief'
16/12	Festival In actie met burgers
19/12	Interview Algemene Rekenkamer over bewonersbudgetten
Diverse data	Leerkring vouchergemeentes Ministerie VROM-WWI

Het jaarverslag - *Bewoners als constante factor* - is een uitgave van:

Landelijk Samenwerkingsverband Aandachtswijken

Oudkerkhof 13b
3512 GH Utrecht
(030) 2317511
lsa@lsabewoners.nl
www.bewoners.nl

LSA